

Työsuhde

AV-alan tuotantopalveluja ja osaamista

Webinaari 23.9.2026

Terhi Tarvainen, Työasia Oy

Journalismia, teatteria ja työehtoja 30 vuotta

FM, täydennyskoulutusta aikuiskasvatustieteestä,
työlainsäädännöstä, johtamisesta ja sovittelusta

Paikallinen luottamushenkilö, päätoiminen
pääluottamushenkilö, pääluottamushenkilö, työehtoasiantuntija

Yrittäjä, Työasia Oy, koulutus ja sparri, työyhteisösovittelu ja
työturvallisuuskoulutus luoviin tuotantoihin ja tapahtumiin

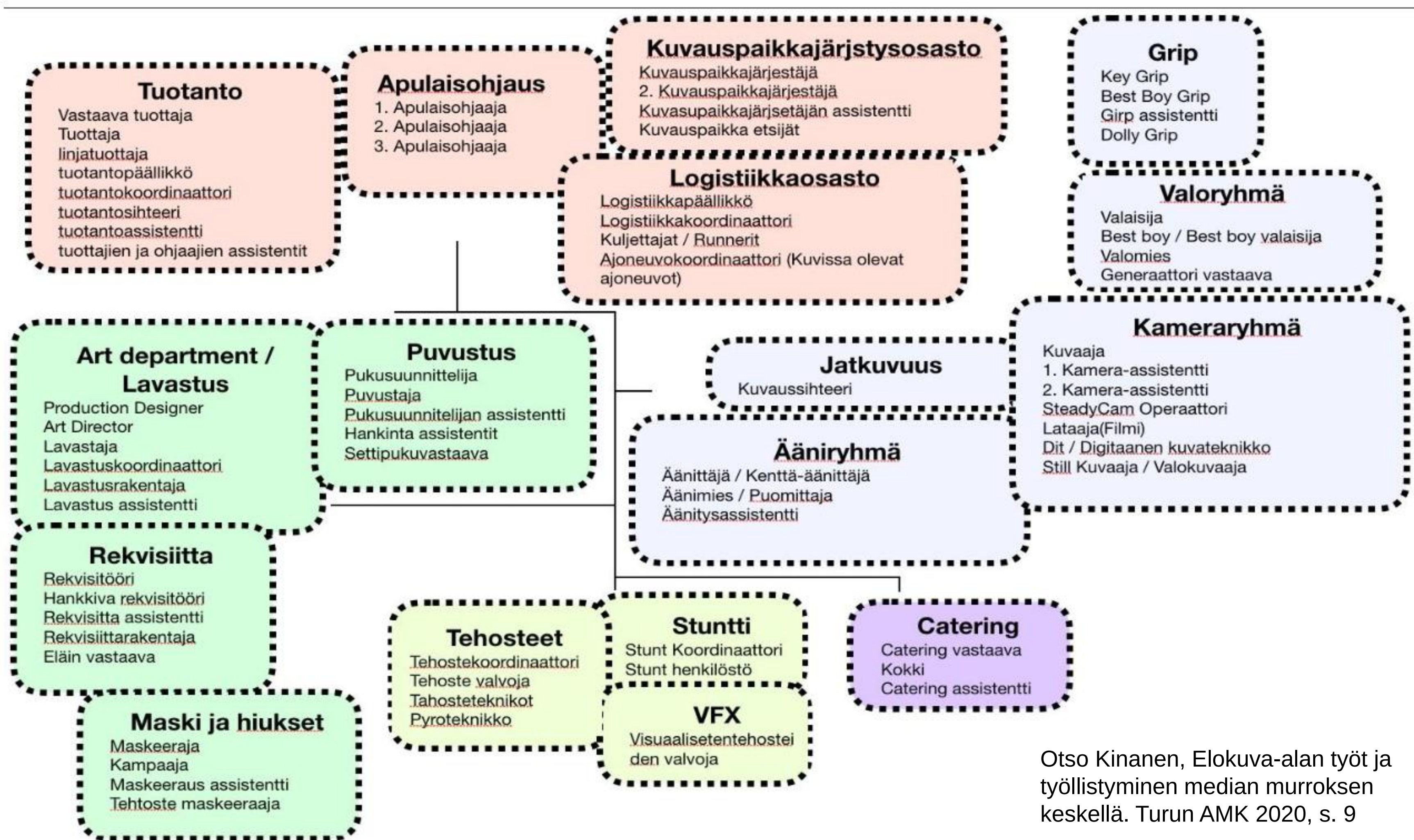
Matkamotoristi

Ihminen työssä ja vapaalla

Mihin menet, kun työlistyt elokuvatuotantoon?

Elokuvatuotanto on monialatyö, jossa tarvitaan esim.
ammattikuljettajia, lastenhoitajia, eläintenhoitajia,
kalusteasentajia, sähköasentajia, maalareita,
taloushallintoihmisiä, valokuvaajia, kampaajia,
ompelijoita, elintarvikealan asiantuntijoita, kokkeja,
IT-ammattilaisia....

Otso Kinnanen, Elokuva-alan työt ja työllistyminen median murroksen keskellä. Turun AMK 2020, s. 9

Kuva 4. Edelman (2019)

1st Assistant Director	2nd AD	3rd AD	Cast AD	Set Runner
-Käsikirjoituksen purku. -Kokonaisaikataulu. -Johtaa HOD-palaverit ja tech reccen. -Johtaa kuvaustilannetta. -Tarkistaa ja hyväksyy call sheetit (Tuottajan/linjatuottajan kanssa). -Tarkistaa ja hyväksyy riskiarviointilomakkeet (Tuottajan/linjatuottajan kanssa). -AD-osaston pääkommunikaatiokanava ohjaajan, kuvaajan sekä HODien suuntaan. -Vastuussa työturvallisuudesta kuvauksissa (yhdessä jokaisen osaston HODin kanssa heidän osastonsa työstä ja työvälineistä). -Vastaa kommunikaatiosta kuvauspaikalla. -Vastaa Tuottajalle, linjatuottajalle tai tuotantopäällikölle niin kuin on sovittu.	-Call sheetit -Call sheettien lähettäminen työryhmälle -Palaverien järjestäminen sen mukaan mitä edellisen viikon palaverissa sovittu. -Vastuussa avustajabudjetista, avustajapurusta ja viimeisestä keskustelusta koskien määriä ja hakukriteerejä. -Pyörittää osaston toimistoa / Työskentelee setistä. Auttaa johtamaan kuvaustilannetta isoimpina päivinä. -Tuuraa 1.apulaisohjaajaa kuvauspaikalla tai palavereissa jos tarvetta. -AD osaston pääkommunikaatiokanava lavastus-, puvustus- ja maskeeraustiimin HODien suuntaan. -Riskiarviointilomakkeiden täyttö yhdessä tuotantokoordinaattorin kanssa. -Vastaa 1. apulaisohjaajalle (ja tuotannolle koko AD-osaston puolesta tarvittaessa)	-Yhteyshenkilö avustajaroolitusta hoitavan tahon suuntaan. -Avustajien informointi. -Avustajien ja pienroolien koordinointi kuvauspaikalla. -Juoksevat asiat kuvauspaikalla, jos tarvetta ja aikaa. -Vastaa 2.apulaisohjaajalle avustajista ja 1.apulaisohjaajalle kuvauspaikalla.	-Näyttelijöiden yhteyshenkilö kaikissa asioissa. -Lähetää käsikirjoitukset, call sheetit ja muut tarvittavat dokumentit näyttelijöille. -Hakee päänäyttelijät kuvauksiin ja vie heidät kotiin (Jos mahdollista. Hän pysyy kuitenkin niin kauan kuvauksissa kun näyttelijöitä on setissä). -Pitää huolen, että näyttelijät ovat ajoissa valmiit. -Koordinoi näyttelijöitä kuvauspaikalla.	-Avustaminen kaikkien juoksevien asioiden hoidossa kuvauspaikalla. -Auttaa huolehtimaan lapsinäyttelijöistä. -Auttaa tarvittaessa avustajien ja ajoneuvojen koordinoinnissa. -Vastaa apulaisohjaajalle, jota sillä hetkellä auttaa.

Iiris Juutilainen

Elokuvatuotantojen erityispiirteitä työstä sopimisen kannalta

Taide kohtaa tuotannon

Hierarkia

Tuotannon eri vaiheet – suunnittelu, kuvaukset, jälkituotanto

Useita kuvausjaksoja

Eri ammattialojen työ jäsentyy eri tavoilla

Tiukka aikataulu

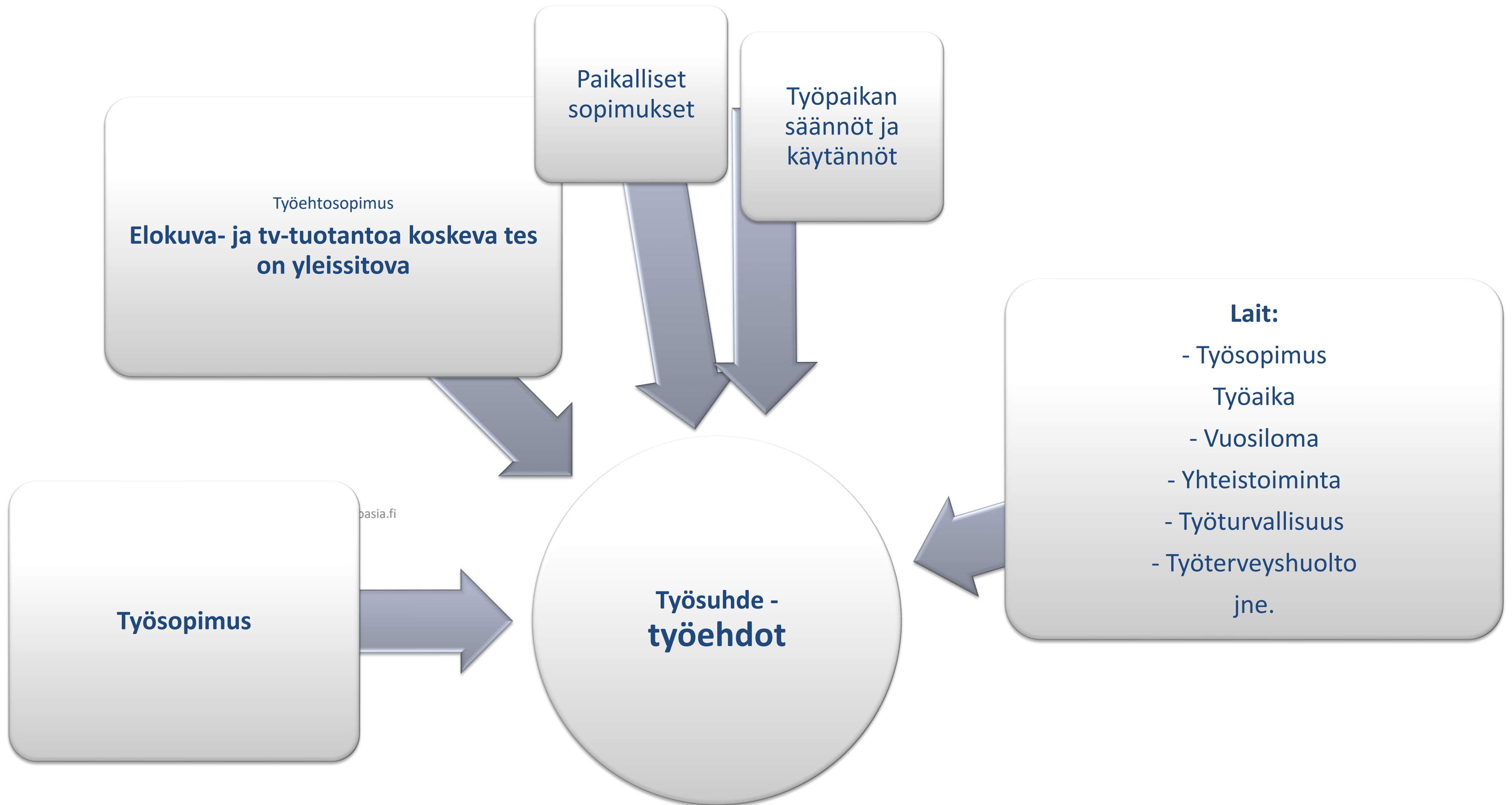
Muutosherkkyys

Kustannukset, kalustovuokrat

Projektiluontoisuus

Työaika, matkustaminen

Eri osastoilla työ järjestetään eri tavoin

Työsuhteen pääasiat

- Työsuhteen tunnusmerkit
- Työntekijän ja työnantajan velvollisuudet
- Työsuhteesta sopiminen
 - Työsuhteen alkamispäivä
 - Työsuhteen muoto
 - Palkka, palkanmaksupäivä
 - Työtehtävä
- Työsuhteen päättäminen
 - Henkilöön liittyvät perusteet
 - Taloudelliset ja / tai tuotannolliset perusteet

Työsuhde eli työ, joka tehdään palkkasuhteessa ja työnantaja maksaa työnantajamaksut, vakuutukset, työterveyden jne.

Toimeksiantosuhte eli yrittäjänä tehty työ.

Osuuskunnat:

Laskutusosuuskunta – y-tunnus eli yrittäjäyys, toimeksiannon ehdot sovitaan erikseen

Työosuuskunta – työ¹¹sopimus solmitaan työosuuskunnan kanssa, työehtosopimus

Elokuva- ja tv-tuotantoja koskeva työehtosopimus

Elokuvatuotannossa erityistä on mm.

- palkka
 - Ei tuntipalkkaa
 - Päiväpalkka alle 60 pv sopimuksissa
 - Kuukausipalkka yli 60 pv sopimuksissa
 - Tv-tuotannossa kuukausipalkka yli 30 pv sopimuksissa
- harjoittelijapalkka,
- jaksotyön ja työvuorosuunnittelu
- matka-aika
- Vuosilomakorvaus 13,5 % vuosilomalain mukaan työssäolon ajalta maksetusta palkasta.
- Arkipyhät

Palkka / elokuva

Yli 60 päivän sopimuksissa voidaan käyttää kuukausipalkkaa.

Elokuvan päiväpalkkataulukko 1.8.2026 lukien:

Palkkaryhmittely	Työsuhteen kesto ja päiväpalkka		
	2–10 pv	11–24 pv	25 pv tai yli
PR 1 Avustava työ	148,82	136,60	125,75
PR 2 Toteuttava työ	261,44	223,46	192,24
PR 3 Vastuullinen toteuttava työ	313,00	238,40	207,17
PR 4 Taiteellisesti, teknisesti tai suunnittelullisesti vastuullinen työ	367,31	285,89	258,74

Elokuvan kuukausipalkkataulukko 1.8.2027 lukien:

Palkkaryhmittely		Kuukausipalkka
PR 1	Avustava työ	2 257,56-2 655,35
PR 2	Toteuttava työ	3 039,88-3 864,91
PR 3	Vastuullinen toteuttava työ	3 729,39-4 628,18
PR 4	Taiteellisesti, teknisesti tai suunnittelullisesti vastuullinen työ	4 318,71-5 589,95

Palkka / TV

Yli 30 päivän sopimuksissa voidaan käyttää kuukausipalkkaa.

TV-tuotannon palkat 1.8.2026 lukien:

Palkkaryhmittely		Päiväpalkka	Kuukausipalkka
PR 1	Avustava työ	128,25-153,25	2 204,65-2 593,12
PR 2	Toteuttava työ	181,06-254,83	2 968,63-3 774,33
PR 3	Vastuullinen toteuttava työ	211,29-339,45	3 641,98-4 519,71
PR 4	Taiteellisesti, teknisesti tai suunnittelullisesti vastuullinen työ	258,45-363,64	4 217,49-5 458,94

TV-tuotannon palkat 1.8.2027 lukien:

Palkkaryhmittely		Päiväpalkka	Kuukausipalkka
PR 1	Avustava työ	131,33-156,93	2 257,56-2 655,35
PR 2	Toteuttava työ	185,44-260,95	3 039,88-3 864,91
PR 3	Vastuullinen toteuttava työ	216,36-347,60	3 729,39-4 628,18
PR 4	Taiteellisesti, teknisesti tai suunnittelullisesti vastuullinen työ	264,65-372,37	4 318,71-5 589,95

Harjoittelijapalkka

Harjoittelija on elokuva- ja TV-alalla työtä aloitteleva henkilö, jonka työn ohjaamisesta vastaa tähän tehtävään nimetty henkilö. Allekirjoittajajärjestöt suosittelevat, että ammattiryhmää kohden käytetään enintään yhtä harjoittelijaa.

Harjoittelija ei voi olla vastuussa sen ammattiryhmän työstä, jota hän harjoittelee.

Harjoittelijalle maksetaan 75 % Pr 1:n palkasta. Harjoittelijapalkkamääräystä ei voi käyttää palkkaryhmissä 3 ja 4. Harjoittelusta sovitaan kirjallisesti tai suullisesti. Jos harjoittelusta on sovittu suullisesti, työnteon keskeiset ehdot selvitetään harjoittelijalle kirjallisesti.

Harjoittelijapalkkaa ei voida maksaa henkilölle, jolla on alalle soveltuva korkeakoulututkinto ja työkokemusta kyseessä olevasta tehtävästä vähintään kuusi kuukautta taikka henkilölle, jolla on työkokemusta kyseessä olevasta tehtävästä vähintään yksi vuosi. Työkokemuksen tulee olla kertynyt ammattituotannosta ja se pyydetessä osoitetaan työtodistuksilla, jotka työntekijä toimittaa työnantajalle hyvissä ajoin ennen työsopimussuhteen alkamista.

Palkkamääräyksiä voidaan soveltaa opintoihin liittyvään työharjoitteluun.

Elokuva- ja tv-tuotannoissa yleisimmät työaikamuodot

- Yleistyöaika - työehtosopimus
- Jaksotyö - työehtosopimus
- Liukuva työaika - työaikalaki
- ”kokonaistyöaika” – ei laissa eikä tessissä
- ”autonominen työaika”, työaikalaki, jos ehdot täyttyy

Jaksotyö

Työehtosopimuksen mukainen työ voidaan järjestää työaikalaissa tarkoitetuksi jaksotyöksi, jolloin säännöllinen työaika (8 tuntia / 40 tuntia) voi olla enintään 16 tuntia kahden päivän jaksossa ja enintään 1080 tuntia 27 viikon pituisessa jaksossa.

Vuorokautinen säännöllinen työaika voi jaksotyössä olla enintään 12 tuntia, jollei paikallisesti toisin sovita työehtosopimuksen 30 §:n mukaisesti. Työaikaa tasataan seuraavalla viikolla, mikäli mahdollista.

Työntekijöiden jaksamisen turvaamiseksi jaksotyön teettämistä rajoittavat seuraavat määräykset:
Säännöllinen työaika ei saa yhtenäkkään tasoittumisjakson kolmiviikkoisjaksona ylittää 150 tuntia.

Työvuoroluettelo - Työvuoroluettelo on laadittava niin pitkälle ajalle kuin mahdollista ja kuitenkin vähintään viikon pituiseksi. Työvuoroluettelo annetaan tiedoksi viimeistään 2 vuorokautta ennen seuraavan työviikon alkua ja **jaksotyössä viimeistään neljä kalenteripäivää** ennen sen voimaantuloa.

Työvuoroluetteloon **tulevista muutoksista** ilmoitetaan mahdollisimman ajoissa ja kuitenkin **viimeistään kaksi kalenteripäivää ennen** muutoksen voimaantuloa. Sairaustapauksissa ja töiden järjestelyihin liittyvistä painavista syistä sekä ennalta arvaamattomissa ja äkillisissä tilanteissa muutos voidaan kuitenkin toimeenpanna **työaikalain mukaisesti**. Muutos voi kohdistua myös kokonaisuin työpäiviin tai työvuoroihin ottaen huomioon tämän sopimuksen jaksotyötä koskevat määräykset. **Tällaisessa tilanteessa työpäivää ei voida muuttaa kokonaan vapaapäiväksi, jos työntekijä on ehtinyt lähteä työpaikalle ennen kuin hän on saanut tiedon työvuoron peruuntumisesta.**

Esimerkki jaksotyön käyttämisestä ja työajan tasoittumisesta

Esimerkki - keskimäärin 40 h / viikko, tasoittumisjakso 6 viikkoa

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	Yht.
10	10	10	10	10	10	-	60
10	10	10	5	5	-	-	40
5	5	5	5	-	-	-	20
10	10	10	10	10	4	-	54
10	10	10	6	-	-	-	36
10	5	5	-	5	-	5	30

Pöytäkirjamerkintä:

Esimerkissä on sunnuntaina tehty työtä. Mikäli sunnuntaityökoro-
tusta ei näiden tuntien osalta anneta vapaaksi myöhemmin työsuh-
teen aikana, maksetaan sunnuntaina tehdyiltä tunneilta 100 %:lla
korotettu palkka.

Liukuva työaika (perustuu työaikalakiin)

- Työajan järjestely, jossa työntekijällä on sovittujen reunaehtojen puitteissa oikeus itse päättää työhön saapumisen ja töistä lähtemisen ajankohdista. Liukuvaksi voidaan sopia myös päivittäinen lepoaika.
- Edellytys, että on sovittu työnantajan ja työntekijän kesken. Kun sopimus on tehty kirjallisesti, se korvaa työvuoroluettelon silloin kun siitä ilmenee työajan sijoittelun periaatteet.
- Liukuvan työajan käyttöönotossa on säännöllisen työajan pituuden lisäksi sovittava
 - yhdenjaksoisesta kiinteästä työajasta
 - työajan vuorokautisesta liukumarajasta ja liukuma-ajan sijoittamisesta
 - lepoaikojen sijoittamisesta
 - säännöllisen työajan ylitysten ja alitusten enimmäiskertymästä, niin sanotusta liukumasaldon määrästä.

Työsopimusten erikoisuuksia

Työnteon alkamisajankohta;

Esim. koeaika alkaa työnteon alkamisajankohdasta.

Työnantajan velvoitteet alkavat työnteon alkamisajankohdasta.

Elokuva- ja tv-alan sopimuksissa alkamisajankohta usein määritelty häilyvästi.

Kannattaa sopia niin, että alkamisajankohta on selkeästi määritelty.

Jos on useita kuvausjaksoja, joiden välillä työsuhde ei ole voimassa, tämä pitää kirjata tarkasti sopimukseen.

Määräaikaisen työsopimuksen päättymisaika tai sen arvioitu päättymisaika

Mieluiten mahdollisimman tarkka määrittely.

”Työ alkaa xx.xx.2022 ja päättyy yhteisesti sovittuna ajankohtana.”

Irtisanomisehto määräaikaisessa työsopimuksessa.

”Mikäli Ohjelman tuotanto peruuntuu tai siirtyy xxx:sta/ä riippumattomasta syystä, niin osapuolet sopivat yhteisesti tämän sopimuksen siirrosta tai päättämisestä.”

”Tuotantoyhtiö tai Tuottaja voi purkaa sopimuksen välittömin vaikutuksin ellei xxxxx täytä sovittuja velvoitteita.”

”Mikäli projekti keskeytyy tai se lykkäytyy merkittävästi (yli 1 kk), osapuolilla on oikeus purkaa tämä sopimus 2 viikon irtisanomisajalla.”

”Työsopimus on irtisanottavissa määräajan sisällä kuten toistaiseksi voimassaoleva työsopimus noudattamalla molemminpuolisesti kahden viikon irtisanomisaikaa.”

...kyseenalaisia ehtoja

- ”Työntekijä vahvistaa, että hänen terveydentilansa on sopimuksen allekirjoitushetkellä sellainen, että hän pystyy suorittamaan sopimuksen mukaiset tehtävänsä mahdollisimman tehokkaasti.”
- ”Ilman Työnantajan kirjallista suostumusta ei Työntekijä saa ottaa hoitaakseen muuta palkallista tehtävää tai harjoittaa muuta palkallista toimintaa omaan tai toisen lukuun, mikäli se voi haitata Työntekijän tähän Työsopimukseen perustuvien työtehtävien hoitoa.”
- Erilaiset työsuhteen purkamisehdot esim. lakkotilanteissa²¹

Toimeksiantosopimuksen määritelmiä

- Sopimus, jossa yritys ostaa toiselta yritykseltä tietyn tehtävän, palvelun tai palvelukokonaisuuden.
- Alihankinta
 - Työkorvaus, työosuuskunta, laskutusosuuskunta, toiminimi, osakeyhtiö, KY tai AO
- Elokuva- ja tv-alan toimeksiantosopimusten kirjo on laaja ja sopimukset usein työsopimuksen kaltaisia. Eroja on mm. taiteellisen ja tuotannollisen työn sopimuksissa. Tuotannon vaiheet.

Sopimisvapaus

- Yrittäjällä sopimisvapaus
- Koska sopimisvapaus on laaja, kannattaa varmistaa, että sopimus on kohtuullinen ja tasapainoinen. Kohtuuttomat ehdot kuitenkin ovat mitättömiä, mutta niistä on jälkikäteen hankala kiistellä.
- Hintaan pitää leipoa mukaan esim. matkakulut, päivärahat, ylityö, yötyö, lomat, sairauspäivät, oma kouluttautuminen, omat kulut jne.
- Hinnoittelussa huomioitava myös oman yrityksen kiinteät kulut

Toimeksiantosopimuksen elementit

- Palvelun sisältö
- Palkkion määrittäminen ja maksuehdot
- Aikataulu, sopimuksen voimassaolo
 - Irtisanomisehto?
- Immateriaalioikeudet ja niiden siirto
- Salassapitovelvollisuus ja tietosuoja
- Osapuolten vastuut ja velvollisuudet
- Vakuuttaminen
- Riitatilanteiden hoito, vahingonkorvaukset

Hinta

- Palkkion suuruus tai sen määräytymistapa,
 - Eräpäivät ja viivästyskorko
 - Maksutapa
-
- Miten määrittelet hinnan?
 - hinnoittelulaskelma
 - Freetyön palkkiolaskuri [freet.fi](https://ssl.adbar.fi/hinnoittelulaskuri/)-sivulta:
<https://ssl.adbar.fi/hinnoittelulaskuri/>

...Hinta

- Hinnoittelussa kannattaa ottaa huomioon myös matkustaminen ja muut matkan aiheuttamat kulut. Yrittäjä maksaa matkakulut itselleen, mutta laskuttaa ne toimeksiantajalta joko osana kokonaishintaa tai erikseen.
- Hinnoittelussa huomioitava myös kaikki muu työn tekemiseen liittyvä kulu. Omaan tuntihintaan siis lisätään 50 %, jotta yrittäjälle eli sinulle jää rahaa myös näihin: loma, sairausajan palkka, arkipyhät
- Palvelun myynti on alvillista.

Lisäksi elokuva- ja tv-tuotantojen sopimuksissa

- Tekijänoikeudet
- Salassapito
- Tietosuoja, s-postit, henkilötiedot
- Vastuut, vahingonkorvaukset
- Häirintä
- Kilpailukiello
- Krediitit, markkinointivelvoitteet...
- Ateriat
- Vastuullisuus ja monimuotoisuus

Salassapito

Liikesalaisuuksien suojaaminen on niin keskeistä, että salassapidosta sovitaan rutinoituneesti lähes kaikissa työ- ja palvelusopimuksissa.

Sopimussakko?

Tärkeintä on varmistaa, että ymmärtää salassapidon sisällön ja että ehto ei ole kohtuuton tai yksipuolinen.

Yhteenveto

- AV-tuotannoissa on alalle erityisiä työehtoja, jotka mahdollistetaan esim. työehtosopimuksissa
- Kannattaa tietää työtehtävä ja sen sijoittuminen kuvausorganisaatioon
- Muutoksia todennäköisesti paljon, mihin kannattaa varautua vapaa-ajan suunnittelussaan
- Muista mahdolliset salassapidot esim. näyttelijöiden, kuvauspaikkojen ja –ajankohtien osalta

Kiitos!

Terhi Tarvainen
terhi@tyoasia.fi

TYOASIA.FI